

VALMISTAUTUMINEN TYÖHARJOITTELUUN

Olet lähdössä tutustumaan työelämään. Se voi olla ensimmäinen kertasi Suomessa tai sinulla voi olla jo paljon kokemusta työstä Suomessa. Aina on kuitenkin hyvä valmistautua työpaikalle menemiseen mahdollisimman hyvin.

Harjoittelusta on ehkä sovittu firman pomon kanssa, mutta hän ei ehkä ole ehtinyt kertomaan kaikkea sinusta sille työntekijälle, joka sinua ohjaa. Sinun täytyy osata **kertoa itse**.

ENNEN HARJOITTELUA OPETTELE KERTOMAAN

- **missä sinä nyt opiskelet ja mitä opiskelet:** opiskeletko ammattia vai suomen kieltä?
- **mitkä ovat harjoittelun tavoitteet:** täytyykö harjoittelun aikana oppia lisää suomea, tutustua suomalaiseen työelämään, tutustua uuteen ammattiin, oppia lisää siitä vanhasta ammatista, tehdä projektityö tai opinnäytetyö...
- **mitä osaat:** mitä kieliä osaat, ymmärrätkö paremmin kirjoitettua vai puhuttua kieltä, millainen ammattitaito sinulla on, mitä olet opiskellut kotimaassa, onko sinulla työkokemusta alalta, oletko ollut aikaisemmin suomalaisella työpaikalla jne.
- **millaisesta kulttuurista** olet kotoisin ja vaikuttaako se työhösi. Esimerkiksi jos olet työssä esim. ravintolassa, pomon on hyvä tietää, jos et syö sianlihaa. Jos haluat rukoilla kesken päivän, siitä täytyy sopia erikseen. Kerro omasta kulttuuristasi. Ohjaaja ei ehkä tunne ketään sinun kulttuuristasi ja hän haluaa varmasti oppia myös.
- **kuka on koulussa yhteyshenkilö** ja miten häneen saa yhteyden. Jos työssä tulee ongelma, kenelle ohjaaja voi soittaa. Esim. opettajan nimi ja puhelinnumero.

HARJOITTELUN ALUSSA

Harjoittelun alussa tulee paljon uutta informaatiota. Se on vaikeaa kaikille, mutta sinä joudut myös ymmärtämään sen suomeksi, kun ohjaaja ei ehkä osaa sinun kieltä. Sinun täytyy olla rohkea! On paljon parempi kysyä monta kertaa samaa asiaa kuin tehdä myöhemmin väärin.

MUISTA NÄMÄ:

- **kysy, jos et ymmärrä.** Muista olla kohtelias, mutta rehellinen. Jos et ymmärrä, sano se ohjaajalle. *Voitko sanoa hitaammin?* tai *Voitko sanoa toisella tavalla?* ovat hyviä kysymyksiä. **Varmista, että olet ymmärtänyt oikein.** Sano sama asia, jonka ohjaaja sanoi, mutta sinun omilla sanoilla. Se ei ole tyhmää, se on kohteliasta ja järkevää! Voit myös pyytää näyttämään, mitä pitää tehdä: *"Anteeksi, voitko näyttää."*
- **keneltä voit kysyä apua eri tehtävissä tai asioissa**

- **mitä pitää tehdä, jos olet pois.** Kenelle ja miten ilmoitat, jos olet sairas? Mihin viet lääkärintodistuksen? Saatko olla pois, jos lapsi on sairas?
- **huolehdi, että tiedät ja ymmärrät**
  - työaika, päivän pituus, mahdollinen liukuma
  - milloin saa pitää taukoja, missä voi syödä ja mihin voi laittaa omat eväät.
  - kulkuohjeet
  - työajanseuranta tai kellokortti, kulkutagi. Täytyykö merkata johonkin, milloin tulee tai lähtee?
  - mitä voi kysyä työkaverilta, mitä ohjaajalta, mitä esimieheltä
  - mikä on sinun työryhmäsi (tiimi)
  - **työturvallisuusohjeet!** Tämä on tosi tärkeä asia. Sinun täytyy olla ihan varma, että tiedät, mikä on turvallista ja mikä ei ole!
- **ole kärsivällinen ja älä hermostu, jos et heti ymmärrä.** Alku voi olla vaikeaa, mutta kun ymmärrät kaikki asiat, loppu on paljon helpompaa!

HARJOITTELUN AIKANA

Suomalainen työkuulttuuri voi olla tosi erilainen kuin sinun kotimaassa. Sinun täytyy pitää silmät ja korvat auki. Kaikkea ei voida sinulle opettaa kursseilla tai pomokaan kertoa. Jotkut asiat ovat sellaisia, että suomalainen ei tiedä niiden olevan sinusta erilaisia, koska ne ovat suomalaisille ihan normaaleja.

MUISTA NÄMÄ:

- **Sinun kotimaan kulttuuri ei ole samanlainen.** Suomessa on suomalaisen työelämän säännöt ja sinun täytyy kunnioittaa sitä. Muista olla ajoissa (älä myöhästy), pidä taukoja vain kun on tauko-aika, ilmoita poissaolosta jne. Yritä ymmärtää työpaikan sääntöjä muita työntekijöitä katselemalla ja kuuntelemalla.
- **Kysy, jos et tiedä, mitä sinun pitää tehdä.** Mutta ajattele myös itse. Suomessa arvostetaan sitä, että työntekijä osaa itse ajatella, mitä pitää tehdä. Pomo ei aina tule sanomaan.
- **Suomalaiset eivät paljon puhu.** Jos työkaverit tekevät töitä hiljaa eivätkä paljon puhu sinulle, se ei tarkoita, että he eivät tykkää sinusta. Se tarkoittaa, että he keskittyvät työhönsä. He juttelevat kyllä tauolla, jos menet rohkeasti mukaan.
- **Jos haluat tietää, miten sinun harjoittelu tai työtehtävät ovat sujuneet, sinun täytyy usein kysyä.** Suomessa pomot tai ohjaajat antavat harvoin palautetta. Varsinkin, jos olet tehnyt kaikki työt hyvin. Positiivista palautetta annetaan harvoin. Kun ohjaaja sanoo sinulle vain, jos olet ehkä tehnyt vähän huonosti, se ei tarkoita, että kaikki työsi olisi huonoa. Kysy, jos et ole varma, teetkö oikein.

- **Kerro opettajalle sinun harjoittelusta.** Jos joku asia tuntuu pahalta tai vaikealta, etkä tiedä miten puhut siitä pomolle, soita tai laita viesti opettajalle. Ehkä hän osaa auttaa. Usein ongelmat johtuvat vain väärinymmärryksestä.

HARJOITTELUN LOPUSSA

- pomo, ohjaaja ja opettaja keskustelevat aina harjoittelijan kanssa. Osallistu keskusteluun aktiivisesti ja kerro omat mielipiteesi ja ajatuksesi myös. Kysy, jos et ymmärrä, mitä ohjaaja tai pomo sinusta tai työstäsi sanoo.
- **Ole kohtelias!** Jos harjoittelu meni hyvin, siitä voi olla iso apu, kun haet töitä Suomessa. Jos se meni huonosti, mutta pomo piti sinusta persoonana, sekin voi olla iso apu!
- **kysy jatkomahdollisuuksista** yrityksessä tai alalla. Olisiko esim. kesätöitä?
- **jos harjoittelu meni hyvin, kysy voitko laittaa pomon sinun CV:hen suosittelijaksi.**